

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

Fakultet
elektrotehnike i
računarstva

Diplomski studij

**Informacijska i
komunikacijska tehnologija:**

Telekomunikacije i informatika

Računarstvo:

Programsko inženjerstvo i
informacijski sustavi

Računarska znanost

Raspodijeljeni sustavi

0. Uvodno o kolegiju

Ak. god. 2020./2021.

Nastavnici

prof. dr. sc. Ivana Podnar Žarko (koordinator)

prof. dr. sc. Mario Kušek

izv. prof. dr. sc. Krešimir Pripužić

Suradnici

Federico Matteo Benčić, mag. ing.

Damjan Katušić, mag. ing.

Zavod za telekomunikacije, C zgrada 7. i 8. kat

Cilj predmeta

znanje o raspodijeljenim sustavima, njihovoj arhitekturi i postupcima oblikovanja, **raspodijeljenim algoritmima** te programskim vještinama potrebnima za složene projekte **oblikovanja i razvoja raspodijeljenih sustava**

analiza, oblikovanje i implementacija **centraliziranih i decentraliziranih** programskih rješenja

temeljni koncepti i

praktično iskustvo na odabranim primjerima
(kroz domaće zadaće i laboratorij profila)

zašto

motivacija za problem koji se rješava

što

funkcionalnost

kako

izvedba

Ishodi učenja

- identificirati obilježja raspodijeljenih sustava
- objasniti modele raspodijeljene obrade i komunikacije
- razviti (jednostavan) raspodijeljeni programski sustav
- analizirati raspodijeljene algoritme
- ocijeniti performanse raspodijeljenih sustava
- ocijeniti obilježja odabranog raspodijeljenog sustava

LinkedIn top skills 2020

1. **Blockchain (novo)**
2. **Cloud and distributed computing (-1)**
3. **Analytical reasoning**
4. **Artificial Intelligence (-2)**
5. **UX design**

...

<https://www.weforum.org/agenda/2020/09/linkedin-online-elearning-skills-jobs-hiring/>

<https://www.linkedin.com/business/learning/blog/learning-and-development/most-in-demand-skills-2020>

Organizacija nastave

Predavanja

2 ciklusa (7 + 6 tjedana, 13 tema)

3 sata tjedno, utorkom 11:15-14:00

online, MS Teams, kôd za spajanje: **idu90jk**

Samostalni rad

kontinuirano

učenje i provjera znanja

ad hoc pitalice na predavanjima (*Moodle*)

Domaće zadaće

odabrani praktični primjeri

Pitanja i prijedlozi

koristiti Teams kanale ili e-pošta **rassus@fer.hr**

Predavanja

- nastavni sadržaj s primjerima: prezentacija (*Power Point*), objavljuje se unaprijed 1 dan prije predavanja (web)
  - (barem) pregledati prezentaciju prije predavanja
  - tijekom predavanja voditi bilješke
  - **tijekom online predavanja pisati pitanja u chat ili “dići ruku”**
- offline pitanja (koja želite da svi vide): **postaviti bilo kada u kanalu Predavanja**
- tjedne konzultacije online: **utorkom 10:00-11:00, najavite se emailom za konzultacije 1 dan ranije, nastavnici će vas zvati iz Teamsa**
- radna inačica udžbenika v1.3 (nije u potpunosti usklađena s prezentacijama)
http://www.fer.unizg.hr/download/repository/Rassus-2016_udzbenik_v_1_3.pdf

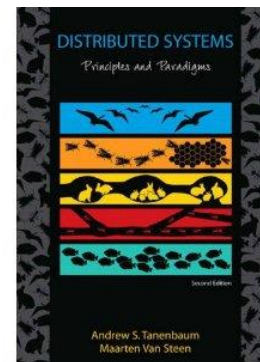
Raspored predavanja

Tema	Datum	Predavanje	Domaće zadaće
1.	29.09.	Uvod u raspodijeljene sustave.	
2.	06.10.	Procesi i komunikacija: model klijent-poslužitelj.	
3.	13.10.	Procesi i komunikacija: komunikacija porukama, model objavi-pretplati, dijeljeni podatkovni prostor.	DZ 1: Prikupljanje i obrada senzorskih podataka u Internetu stvari
4.	20.10.	Arhitekture web-aplikacija i tehnologije weba.	
5.	27.10.	Formalni model raspodijeljenog sustava i primjeri raspodijeljenih algoritama.	
6.	03.11.	Sinkronizacija procesa u vremenu.	
7.	10.11.	Računarstvo u oblaku. Mikrousluge.	DZ 2: Praćenje senzorskih očitanja u vremenu
1. MI			
8.	03.12.	Otpornost na neispravnosti u raspodijeljenom okružju.	
9.	10.12.	Replikacija i konzistentnost podataka.	
10.	17.12.	Vrednovanje nefunkcijskih obilježja raspodijeljenih sustava.	
11.	07.01.	Modeli za vrednovanje performanci raspodijeljenih sustava.	DZ 3: Analiza performanci raspodijeljenog sustava
12.	14.01.	Sustavi s ravnopravnim sudionicima (engl. <i>peer-to-peer</i> , P2P).	
13.	21.01.	Tehnologije vezane uz blok-lanac (engl. <i>Distributed Ledger Technology</i> , DLT).	
ZAVRŠNI ISPIT			

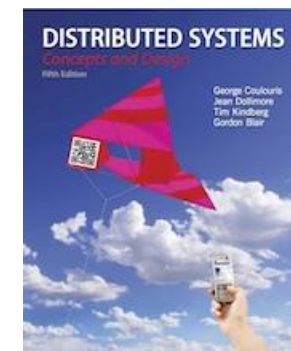

Preporučena nastavna literatura

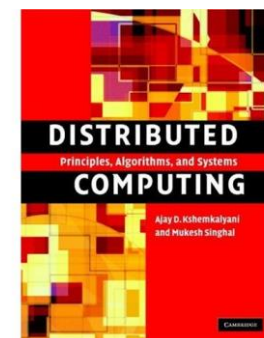
A. S. Tanenbaum, M. Van Steen: Distributed Systems: Principles and Paradigms, Second Edition, Prentice Hall, 2007

G. Coulouris, J. Dollimore, T. Kindberg, G. Blair: Distributed Systems: Concepts and Design, 5th edition, Addison-Wesley, 2012, ISBN: 978-0-13-214301-1

A.D. Kshemkalyani, M. Singhal, Distributed Computing: Principles, Algorithms, and Systems, Cambridge University Press, 2008, ISBN: 9780521876346

Domaće zadaće

1. domaća zadaća: Prikupljanje i obrada senzorskih podataka
    - TCP i web-usluga, 8 bodova
  2. domaća zadaća: Praćenje senzorskih očitavanja u vremenu
    - UDP i sinkronizacija procesa u vremenu, 7 bodova
  3. domaća zadaća: Analiza performansi raspodijeljenog sustava
    - ocijeniti nefunkcijska obilježja na primjeru raspodijeljenog sustava, 5 bodova
- Predaja, kolokviranje i bodovanje će biti organizirani u **5., 8. i 13. tjednu predavanja – online**
  - Pitanja (koja želite da svi vide): **postaviti bilo kada u kanalu Domaće zadaće**
  - Tjedne konzultacije online: **utorkom 10:00-11:00, najavite se emailom za konzultacije 1 dan ranije, asistenti će vas zvati iz Teamsa**

Učenje i provjera znanja

- **pohađati predavanja** jer nastavnici na predavanju istaknu ono što je važno i uvode primjere te je učenje brže i jednostavnije
- koristiti konzultacije tijekom semestra **ali na vrijeme**, a ne jedan dan prije ispita i kolokviranja dz
- rješavati zadatke s predavanja i iz udžbenika
- rješavati domaće zadaće (nisu obavezne, ali nose puno bodova)
  - samostalno raditi, a ne kopirati cijele dijelove programskog kôda iz drugih izvora
- kontinuirano pratiti sadržaj kolegija i **položiti kolegij kroz kontinuiranu nastavu** (ispitni rok je jednak sadržajno, ali obuhvaća puno gradiva)

Ocjenjivanje

	Kontinuirana nastava	Ispitni rok	Napomene	Ocjenjivanje
Domaće zadaće (nisu obavezne)	20% (8+7+5)	20%	3 zadaće prema rasporedu u tablici, usmeno kolokviranje	5 85 – 100 4 75 – 84 3 65 – 74 2 55 – 64
Sudjelovanje u nastavi	5% (Moodle)	5% (Moodle)	Aktivnost	
Međuispit: pismeni	30%		predavanja 1 – 7, 1. DZ	
Završni ispit: pismeni	30%		predavanja 1 – 13, 2. i 3. DZ naglasak na predavanja 7 – 13	
Završni ispit: usmeni	15% (prag 5 bodova)			
Ispit: pismeni		60% (prag 30 bodova)		
Ispit: usmeni		15% (prag 5 bodova)		

Sudjelovanje u nastavi

- 5 bodova za aktivnost tijekom semestra
- Predavanja: sudjelovanje te posebno pitanja i komentari u Teamsu, odgovori na pitalice u *Moodle*-u
- Domaće zadaće: zabilježena dodatna aktivnost i zalaganje pri izradi DZ

Laboratorijske vježbe

Laboratorij profila PIIS/TKI 1 (33 boda), nije relevantno za studente RZ

- laboratorijski zadatak iz Raspodijeljenih sustava – mikrousluge
- studenti će dobiti zadatak koji rješavaju samostalno
  - zadavanje: u tjednu 30.11. – 4.12. 2020.
  - izrada: prosinac i početak siječnja
  - predaja rješenja: do 08.01.2021.
  - kolokviranje i ocjenjivanje: u tjednu 11.1. – 15.1.2021.
- sve informacije će biti objavljene na <http://www.fer.unizg.hr/predmet/rassus>

Kolegiji na drugim sveučilištima

Distributed Systems

- [MIT](#)
možete pogledati raspored predavanja i praktične zadatke:
<http://pdos.csail.mit.edu/6.824/schedule.html>
- [ETH Zúrich](#)
- [Stanford University](#)
- [TU Wien](#)
- Vrije University Amsterdam nudi MS study program [Parallel Distributed Computer Systems](#)

Informacije o predmetu:

<http://www.fer.unizg.hr/predmet/rassus>

Kontaktna e-mail adresa:

rassus@fer.hr

Teams:

[link](#), spojiti se korištenjem kôda: **idu90jk**

Online konzultacije:

tjedni termin, utorkom, 10:00-11:00 uz najavu e-mailom